

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

PROVINCIAL LIBRARY
ПРОЛЕТАРИ ВСІХ КРАЇВ, ЄДНАЙТЕ СЯ!
PROVINCIAL LIBRARY
MANITOBA

CORNER FRITCHARD AVE. & MCGREGOR ST.

The Provincial Library

UKRAINIAN LABOR NEWS

WINNIPEG, MANITOBA, CANADA.

PIK IV.

Ч. 103.

СЕРЕДА, 27 ГРУДНЯ 1922.

WINNIPEG, MAN.

WEDNESDAY, DECEMBER 27th, 1922.

No. 103.

VOL. IV.

ДУХОБОРИ ВИЗДЯТЬ З КАНАДИ НА РАД. УКРАЇНУ.

МОСКВА, 24. грудня. — Людвік Мартенс, бувший соцістський представник в Америці, став председателем спеціальної комісії, організованої соцістським правительством для помагаю в повороті до Росії американських Росіянів і російських Духоборів в Канаді. За останніх два роки більше як 20,000 американських Росіянів вже повернулися з Америки до Росії. Більша частина з них є різними робітниками і вони привезли з собою різними знаряди вартости \$50,000.

Радянська влада відступає Духоборам 25,000 акрів землі.

Тепер планується перевезти з Канади 30 до 40 тисяч Духоборів, які будучи переслідуваними, були примушені в 1895 році емігрувати в Росію. Сі родини мають намір привезти з собою все своє майно, яке складається з різними знарядями, тракторів і домашнього скота. Соцістське правительтво признає для них 25,000 акрів землі на Україні. В додатку до існуючих соцістських законів, ухвалених "соцістських" противників війни від військової служби, Всеросійський Центральний Виконавчий Комітет дав делегатам духоборської секти, які недавно були в Москві для ведення переговорів, підписане зобов'язання, яким ухваленося цілу їх комуну від військової служби і від всіх інших обов'язків зв'язаних з носенням озброєння.

Ленін обіцяє делегації землю до вибору і всі свободи.

ПОРКТОН, Саск., 24. грудня. — А. Потапов, який недавно їздив до Москви і переговорював з соцістським правительством в імені 385 родин незалежних Духоборів в справі повороту їх до Росії, — заявив, що прем'єр Николай Ленін запропонував Духоборам даром землю в якій вони хочуть жити в Росії, абсолютну релігійну свободу, увільнене від військової служби і право жити як вони собі захочуть.

Положене в Росії поліпшається.

Потапов їздив до Росії разом з М. Терником. Він каже, що відносини в Росії скоро стають нормальні і що той край стане в протязі пару років назад на свої ноги, наколи буде добрий урожай.

ЧІЧЕРІН ПРО "ЛІГУ НАЦІЙ".

Називає її "організованим беззак'ям".

ЛЪОЗАННА, 19. грудня. — На вчерашній сесії конференції, присвяченій обговорюванню планів щодо контролю турецьких проливів, Чічерін підчас гарячої дебати з лордом Корзоном назвав "Лігу Націй" "організованим беззак'ям".

Злучені Держави, Німеччина і Росія не признають "Лігу Націй", сказав Чічерін. "Ліга не є навіть в спромозі мати контроль над одним польським генералом у Відні. Вона не може нічого зробити в литовських справах. Яку вартість можуть мати гарантії такої організації?"

Чічерін заявив, що альянтські пропозиції щодо регулювання проливів є спрямовані проти Радянських Республік і дають премію марінізму і мілітаризму.

ЧИСЛО ПРОТИВНИКІВ ФАШІСТІВ ЗБІЛЬШАЄТЬСЯ.

РИМ, 22. грудня. — В різних частих Італії вибухла вчора між фашистами і їх противниками горожанська війна, подібна до ірландської.

На групи фашистів в Трієсті кишено бомбу, яка ранила 24 особи, з них три тяжко. Бомбу мав кинути бувший лідер фашистів.

В Неаполі групи фашистів напали на газету популярістів за її вороже становище супроти фашистів. Редакцію газети знищили. Фашисти пробували також напасти на одну ліберальну газету.

Підложили бомбу під італійський консулят в Португалії.

ЛІСБОНА, 25. грудня. — Перед дверми італійського консуляту експлуодувала тут вчора бомба, яка спричинила лише малу шкоду. Поблизько знайдено записку такого змісту: "Наша пімста страшному фашизму".

Політичні в'язні в Італії дістали амністію.

ЛОНДОН, 23. грудня. — Делегати з Риму до "Таймса" доносили, що король Віктор Емануель підписав декрет, яким надає амністію всім особам, ошкарженим о політичні переступства, які вони поповнили до часу захоплення правління бандами Муссоліні.

Муссоліні переводить мобілізацію фашистів.

РИМ, 18. грудня. — Італійський прем'єр Беніто Муссоліні зарядив мобілізацію своїх сил для боротьби з "політичними інтригантами". У своїй відозві Муссоліні заявляє, що мобілізація є konieczна для "охорони держави перед домашніми ворогами". До нової міліції будуть допущені тільки ті ветерани війни, котрі дали докази, що вони годять ся з політикою правительства Муссоліні.

В останніх часах розпочав ся серед італійської бюрократії і буржуазії сильний рух проти правительства фашистів. Часть італійської преси починає чимраз сильніше атакувати політику фашистів. На чолі опозиції стоїть бувший прем'єр Джоліті.

Муссоліні предвиджує, що скорше чи пізніше прийде ся йому звести боротьбу зі своїми ворогами. Найбільше непокоїть його ся обставина, що його вороги старають ся о поміч правительства альянтських держав.

Нова цензура на італійську пресу.

РИМ, 18. грудня. — Прем'єр Муссоліні, відповідаючи делегації представників преси, заявив, що небавом будуть видані нові декрети відносно преси, які будуть обнимати права і обов'язки преси, а в яких будуть вичислені також провини і злочини, за які буде карати конфіскацією, а есенуально і цілковитим закриттям часописи.

В Югославії знесло міністерство суспільних справ 8-годинний день праці. Натомість завело 10-годинний для робітників в торговельних підприємствах, а для всіх інших заведемо 9-годинний день праці.

ФЕДЕРАЦІЯ ПРОФСОЮЗІВ ЗА СТРАЙКОМ ПРОТИ ВІЙНИ.

ГАГА, 16. грудня. — Тут закінчила ся вчора конференція Міжнародної Федерації Професійних Союзів, ухваливши ряд резолюцій проти мілітаризму і капіталізму.

Резолюції домагають ся допущення Німеччини до "Ліги Націй" і знесення тайних договорів і тайної дипломатії; заявляють ся за ведення сильної пропаганди проти війни; пропонують генеральний міжнародний страйк в разі війни; домагають ся строгої контролю над продукцією воєнних матеріялів і оконченої заборони такої продукції та створення правдивої ліги народів.

Радек на конгресі профсоюзів в Гагазі.

ГАГА. — На конференції Міжнародної Федерації Професійних Союзів промовляв 13. грудня Карло Радек, як делегат Соцістської Росії. Радек взивав у своїй промові до єдності в боротьбі проти капіталізму. Критикуючи діяльність консервативних провідників робітничих організацій, він заявив, що федерація представляє в дійсности середню класу, а не членів пролетаріату. Радек поставив домагає, щоби в програму вставити радикальніші точки.

Проти комуністів виступив делегат Торіно, заявляючи, що комуністи не повинні брати участі в мировім конгресі федерації, бо вони змагають до міжнародної війни і всесвітньої революції.

ЗАСУДИЛИ 35 МАЙНЕРІВ В ПОЛУДНІВІ АФРИЦІ.

ІОГАННЕСБУРГ, Полуднева Африка, 22. грудня. — 3 400 ошкаржених в зв'язку з заворушеннями в Ренд в марті с. р., яких справа розбирає ся ще в суді, 35 засуджено за бунтарство на 10 фунтів штерлінгів кари, яка має бути заплачена до 4. січня, або на один місяць в'язниці з тяжкою працею.

Найновіший вислід виборів в Австралії.

МЕЛБURN, Австралія, 23. грудня. — Теперішній стан партій в парламенті в наслідок федеральних загальних виборів представляє ся так: Робітники 29 місць, націоналісти (партія Гюза) 27, ліберали і краєва партія 19.

В Злучених Державах є півтора мільона безробітних.

ВАШІНГТОН, 19. грудня. — Федеральний секретар праці Дейвіс заявляє в своїм річному звіті, що в Злучених Державах є тепер 1,500,000 безробітних. Минувшого року число безробітних виносило 5-6 мільонів.

Безробітні і страйки в Німеччині.

БЕРЛІН, 15. грудня. — В многих містах прийшло до страйків в обороні 8-годинного дня праці. Компанії старають ся звести 9 і 10-годинний день праці.

Рівночасно багато робітників тратять працю, бо фабрики з причини економічного кризи зменшують свою продукцію.

Число безробітних зростає скоро з кожним днем, а рівномірно з тим зростають і видатки правительства, яке платить "допомоги безробітним".

ЩО ДІЄТЬСЯ В СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ.

Військова бранка у Східній Галичині.

Львівська "Земля і Воля" з 10. грудня доносить: В Східній Галичині заряджено польським урядом побір рекрута без огляду на народність, значить також і від українського населення. Бранка має бути переведена в цілім краю не пізніше як до 10. січня 1923. Польські круги коментують заряджене бранки в Східній Галичині як дальший акт польського уряду.

Заведено превентивної цензури для української преси.

В неділю 3. грудня с. р. скликала львівська поліція всіх редакторів української преси і директорів друкарень, в яких друкують ся українські часописи. Визвала редакторів до точного означення часу — себто до подання години, коли виходять часописи, а рівночасно наказала управителям друкарень, що не вільно друкувати газети перед цензурою. Відповідні протоколи мусіли підписати так редактори як і управители друкарень. Наслідки сього зарядження вже видні. Останнє число "Громадського Голосу" друкувало в асистенції поліційних органів, які обсадили вхід до друкарні, щоби нічого неконфіскованого не вийшло. В часі як в пресовім відділі прокуратурі цензурували газету — стояли і чекали машини, люди і поліційні органи а чекали досить довго.

"Громадський Голос" про Кирила Трильовського і Павла Лаврука.

"Громадський Голос" помістив велику статтю про батька Кирила п. н. "Др. Трильовський вже не простує", з якої довідуємо ся, що Трильовський стоїть в спілці з Павлом Лавруком і оба ведуть "переговори" з компетентними кругами в справі "нової" політики. "Громадський Голос" відпекує ся своїх членів і пише про них так:

"Та помімо сього кружляло про краю вперті вістки, що Др. Трильовський таки виломлюєть ся з під одноцільної лінії українського громадянства, ходили чутки, що він справді вступив у "зв'язки" з деякими польськими партіями, що на сій підставі зможе спокійно вертати до краю і волос з його голови не спаде. Рівночасно довірені Д-ра Трильовського дістають від него листи, щоби на алярм відновили діяльність "партії". Появляєть ся на час виборів "Радикальний Голос" як орган Селянсько-радикальної Партії. Виходить на арену "радикальний дуб" Павло Лаврук, який вже на політиці "вивив ся" та ще має охоту. Всі його партійні і особисті вороги найшли ся нагоду в арештах, сам він висилає своїх агітаторів, вишуккує кандидатів на польських послів, пре до угоди, за арешти наших селян обвинувачує нашу інтелігенцію".

В Бригідах у Львові.

Львівська "Свобода" доносить, що в Бригідах число у в'язнених Українців виносить 1,200 осіб; в поліційних арештах сидить понад 500 осіб. Дня 11. листопада випущено на волю понад 40 осіб. З їх о-

повідань довідуємо ся ось що: Арештованих поміщуєть ся по 30 осіб в одній келі. На протязі 3 тижнів нікому не дозволено вийти хоч би на хвилину з келі, або відчинити вікно. Всі потрібні в'язні мусять полагоджувати в келі. Наслідком браку повітря, холоду і голоду половина в'язнів тяжко занедужала. Всі сидять на каменних долівках. Нікому не дозволено передавати для в'язнів газети чи книжки. При елдістстві трапляють ся часті побой. Коли тих 40 в'язнів увільнено, тої самої хвилі спроваджено свіжих арештованих в числі 30 осіб.

Арештують шкільних дітей.

Число поарештованих Українців в Галичині є таке велике, що немисливо навіть позазначити всі імена. Тепер польські окупаційні власти почали внарештовувати навіть шкільних хлопців каясами. Дня 14. листопада арештовано 50 учеників перемиської гімназії, хлопців у віці від 13 до 16 літ. У Львові так само арештовано дуже много студентів учительського семінара.

Признають, що Східна Галичина не належить до них.

"Gazeta Codzienna" подає, що польський окружний суд у Станіславові звільнив одного Українця, якого обвинувачено в голові державний зрад, мотивуючи сей засуд тим, що справа Галичини не є вирішена, значить — Українцям не може поповнити зради польської держави. Се звільнене обвинуваченого затвердив також найвищий польський трибунал у Варшаві, чим признав, що Східна Галичина до Польщі не належить.

Вислід виборів на Волині, Холмщині і Поліссі.

Від українського населення вибрані слідуєчі: На Волині вибрані: Луцкевич Марко, Комаревич Василь, Пирогов Микола, Братунь, Підгірський, Самійло, Тимошук Юрій, Пашук Андрій, Приступка Х., Коузубський Борис, Чучмай Максим, Павлюк Лзаріон, Козичий Сергій.

На Холмщині: Васильчук Павло, поліційний і культурний діяч в м. Холмі, Скрипа Осип, Дуда Осип, Антін Васильчук, Яків Войтюк, редактор "Нашого Життя" в Холмі.

На Поліссі вибрані: Василь Дмитрук і Хруцький Сергій. На Волині, Холмщині і Поліссі вибрано 20 послів Українців.

УВАГА! РОБІТНИКИ І РОБІТНИЦІ МІСТА ВІННІПЕГУ!

Приходіть всі якнайчисленніше на МАСОВЕ ПРОПАГАНДОВЕ ВІЧЕ

яке устроюєть ся заходом українського відділу Робітничої Партії Канади дня 31-го грудня о год. 2.30 по полудні в Українським Робітничим Домі в Вінніпегу.

На вічу будуть промовляти гг. М. Попович, С. Логвіненко і Д. Захарук.

Предсіателем віча тов. Ом. Хоміцький. Кождий робітник і кожда робітниця, котрі интересують ся політичною боротьбою, повинні прибути на се віче.

Заряд укр. від. Р.П.К.

ЗІЗД СТОВАРИШЕННЯ УКР. РОБ. ДІМ.

До філій і відділів Стоваришени Український Робітничий Дім.

Дорогі Товариші! Екзекутивний Комітет Стів. Український Робітничий Дім отсим повідомляє всі Філії, Відділи і Загал Членства Стіваришени, що слідуєчий регулярний річний Зізд Стів. У.Р.Д. відбудеть ся на днях 15, 16 і 17 січня 1923 р. в салі Українського Робітничого Дому в Вінніпегу.

ПРОГРАМА ЗІЗДУ:

1. Отворене зізду.
2. Вибір президії зізду.
3. Вибір верифікаційної комісії і провірене повновастей делегатів.
4. Справоздане заряду Стів. Укр. Роб. Дім.
5. Справоздане адміністрації "Укр. Роб. Вістий".
6. Справоздане заряду "Пролеткульту".
7. Справоздане Центр. Орг. Комітету Секції Жен.-Робітниц.
8. Справоздане делегатів філій і відділів Стів. У.Р.Д.
9. Вибір комісії: контрольної, маєткової, просвітньо-пресової, організаційної, статутної, резолюційної і фінансової.
10. Засідання комісії і їхні справозданя.
11. Українські робітничі і фермерські дома в Канаді.
12. Робітничі діточі школи.
13. Орган Стіваришени Укр. Роб. Дім.
14. План праці Видавництва "Пролеткульт" на слідуєчий рік.
15. Робітничі Запомогове Товариство.
16. Організація женщин-робітниц.
17. Організація фермерів.
18. Справа допомоги визвольної боротьбі в Східній Галичині.
19. Справа технічної помічі Радянськой України.
20. Ревізія статута Стів. У.Р.Д.
21. Вибір заряду і контрольної комісії Стів. У.Р.Д. і комітету на 1923 рік.
22. Замкнене зборів.

Програму належить добре обговорити перед зіздом.

Філії і Відділи Стіваришени повинні сю програму добре обговорити на своїх зборах і перед зіздом надіслати до Екз. Комітету Стів. У.Р.Д. свої пропозиції що до найкориснішого розв'язаня і полагодження поставлених в програмі справ.

Право представництва.

Філії і Відділи Стіваришени, включаючи і всі Відділи Секції Женщин-Робітниц мають право вислати одного делегата, або одну делегатку за кожних своїх 25 членів або членкинь, або частину сего числа (коли Відділ числить менше, чим 25 членів або членкинь, то все має право вислати одного делегата). Товариства, що є членами Стів. У.Р.Д. мають право вислати по одному делегатові з правом рішаючого голосу.

Братні делегати від товариств і посторонніх організацій, а також члени Стіваришени, котрі не є делегатами, мають право дорадчого голосу, можуть брати участь в дискусіях, давати пропозиції, але не мають права голосувати, хіба, що в деяких справах таке право буде їм дане рішенем уповномочених делегатів.

Делегатки Секції Женщин-Робітниц.

Відділ Секції Женщин-Робітниц повинен подати про висилку своїх делегаток де се можливе, а де неможливо вислати від Відділу своєї делегатки, то належить дати повновасть делегатові від Відділу Стів. У.Р.Д.

Делегати від фермерських товариств.

Екзекутивний Комітет широ запрошує на сей зізд представників фермерських товариств, які повинні взяти участь в зізді, висилаючи своїх делегатів зпоодинок, або по кілька товаришів спільно.

Назиска вибраних делегатів належить подати до відомо Екз. Комітету перед зіздом.

З товариським привітом, Екзекутивний Комітет Стів. Укр. Роб. Дім.

УВАГА! ПЕРШИЙ РАЗ В СІМ СЕЗОНІ УВАГА!

ВІДДІЛ ЖЕНЩИН ПРИ СТОВ. УКР. РОБІТНИЧИЙ ДІМ

відіграє

В СУБОТУ, ДНЯ 30-ГО ГРУДНЯ

В УКРАЇНСЬКИМ РОБІТНИЧИМ ДОМІ

зворушаючу драму в 4-ох діях І. А. Тогобочного п. н.:

Мати Наймичка

(Перерібка з поеми Т. Г. Шевченка "Наймичка")

ПОЧАТОК ТОЧНО О ГОДИНІ 8.30 ВЕЧЕРОМ.

ПРИХОДІТЬ ВСІ ЯКНАЙЧИСЛЕННІШЕ І КЛИЧТЕ СВОІХ ЗНАКОМИХ.

ЦІНИ МІСЦЬ: 55, 40 І 27 ЦЕНТІВ (включаючи воєнну таксу.)

Заряд укр. від. Р.П.К.